

Sygn. akt VIII U 1921/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 r. w Gliwicach

sprawy A. H. (H.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołań A. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 września 2014 r. **nr** (...)

19 marca 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołania.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. akt: VIII U 1921/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. H. przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wartości świadectw rekompensacyjnych za lata 1991-1992. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż wartość świadectw rekompensacyjnych za lata 1991-1992 została doliczona do podstawy wymiaru świadczenia decyzją z dnia 4 lipca 2014r.

Decyzją z dnia 22 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z urzędu przeliczył ubezpieczonemu A. H. emeryturę od 19 czerwca 2014r. tj. od daty nabycia uprawnień. Wysokość świadczenia została ustalona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej na kwotę 2.240,03 zł brutto.

Ubezpieczony odwołał się od powyższych decyzji domagając się przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wartości świadectwa rekompensacyjnych za lata 1991-1992 oraz zakwestionował prawidłowość wyliczenia okresów składkowych i nieskładkowych i prawidłowość waloryzacji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu decyzji.

Decyzją z dnia 19 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ponownie z urzędu przeliczył ubezpieczonemu A. H. emeryturę od 19 czerwca 2014r. tj. od daty nabycia uprawnień. ZUS obliczył świadczenie ubezpieczonego w dwóch wariantach tj. zgodnie z art. 26 ustawy – w wysokości 2.240,03 zł oraz w oparciu o art. 183 ustawy tj. częściowo na podstawie art. 26 ustawy (80%) i częściowo na podstawie art. 53 ustawy (20%) – w wysokości 2.249,60 zł. Obliczając świadczenie na podstawie art. 53 ustawy ZUS przyjął do obliczenia jego wysokości wynagrodzenie z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1975-1995) ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 95,99% oraz uwzględnił odwołującemu 32 lata, 5 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i 10 lat, 9 miesięcy i 24 dni okresów nieskładkowych. W treści decyzji organ rentowy wskazał, że po waloryzacji emerytura wynosi od 1 marca 2015r. 2.285,60 zł. Emerytura ustalona zgodnie z art. 183 ustawy była wyższa od ustalonej na podstawie art. 26 ustawy w związku z czym ZUS podjął wypłatę wyższego świadczenia i wypłacił ubezpieczonemu wyrównanie wraz z odsetkami.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony zakwestionował wysokość świadczenia, podnosząc że do obliczenia emerytury ZUS winien uwzględnić 35 lat i 15 dni okresów składkowych oraz 11 lat, 4 miesiące i 14 dni okresów nieskładkowych, zaś wysokość emerytury powinna wynosić 2.388,79 zł – na podstawie art. 53 ustawy, 2.317,12 zł – na podstawie art. 26 ustawy, 2.331,44 zł – na podstawie art. 183 ustawy. Zatem ostatecznie powinien otrzymać świadczenie w wysokości 2.331,44 zł brutto a nie 2.249,60 zł brutto.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sprawy z odwołań ubezpieczonego zostały połączone do wspólnego ich rozpoznania pod sygn. VIII U 1921/14.

Ostatecznie na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2015r. ubezpieczony sprecyzował odwołanie w ten sposób, iż odwołuje się od decyzji ZUS z dnia 2 września 2014r. i z dnia 19 marca 2015r., domagając się uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych w rozmiarze wyższym niż to ustalił ZUS, uwzględnienia wartości świadczeń rekompensacyjnych przy obliczaniu wysokości emerytury oraz waloryzacji świadczenia od 1 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. H. urodził się w dniu (...) Od 31 października 2009r. do 18 czerwca 2014r. ubezpieczony był uprawniony do świadczenia przedemerytalnego.

W dniu 21 maja 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o prawo do emerytury.

W dniu 4 lipca 2014r. (...) Oddział w Z. wydał dwie decyzje, przyznając ubezpieczonemu zaliczkę na poczet emerytury przysługującej od 19 czerwca 2014r. W decyzjach tych ZUS obliczył emeryturę ubezpieczonego w dwóch wariantach tj. zgodnie z art. 26 ustawy w wysokości 2.240,03 zł oraz w oparciu o art. 183 ustawy tj. częściowo na podstawie art. 26 ustawy (80%) i częściowo na podstawie art. 53 ustawy (20%) tj. łącznie w wysokości 2.232,69 zł. Obliczając świadczenie na podstawie art. 53 ustawy ZUS przyjął do obliczenia wysokości świadczenia wynagrodzenie z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1975-1995) ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 95,99% oraz uwzględnił odwołującemu 391 miesięcy okresów składkowych i 78 miesięcy okresów nieskładkowych. Zgodnie z regułą określoną w art. 53 organ rentowy do okresów składkowych zastosował przelicznik 1,3, zaś do okresów nieskładkowych przelicznik 0,7. W treści decyzji organ rentowy wskazał, że emerytura ustalona zgodnie z art. 26 ustawy jest korzystniejsza.

W piśmie z dnia 25 sierpnia 2014r. ubezpieczony podniósł, że ZUS nie uwzględnił do wysokości emerytury wartości rekompensat pieniężnych za lata 1991-1992.

Decyzją z dnia 2 września 2014r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wartości świadczeń rekompensacyjnych za lata 1991-1992. W uzasadnieniu decyzji

ZUS wskazał, iż wartość świadczeń rekompensacyjnych za lata 1991-1992 została doliczona do podstawy wymiaru świadczenia decyzją z dnia 4 lipca 2014r.

Decyzją z dnia 22 września 2014r. (...) Oddział w Z. z urzędu przeliczył ubezpieczonemu A. H. emeryturę od 19 czerwca 2014r. tj. od daty nabycia uprawnień. Wysokość świadczenia została ustalona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej na kwotę 2.240,03 zł brutto.

Ubezpieczony odwołał się od powyższych decyzji, kwestionując prawidłowość obliczenia okresów składkowych i nieskładkowych oraz domagając się przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wartości świadczeń rekompensacyjnych za lata 1991-1992. Zakwestionował nadto prawidłowość waloryzacji.

Kolejną decyzją wydaną z urzędu w dniu 19 marca 2015r. (...) Oddział w Z. ponownie przeliczył ubezpieczonemu emeryturę od 19 czerwca 2014r. tj. od daty nabycia uprawnień. ZUS obliczył świadczenie ubezpieczonego w dwóch wariantach tj. zgodnie z art. 26 ustawy w wysokości 2.240,03 zł oraz w oparciu o art. 183 ustawy tj. częściowo na podstawie art. 26 ustawy (80%) i częściowo na podstawie art. 53 ustawy (20%) tj. łącznie w wysokości 2.249,60 zł. Obliczając świadczenie na podstawie art. 53 ustawy ZUS przyjął do obliczenia wysokości świadczenia wynagrodzenie z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1975-1995) ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 95,99% oraz uwzględnił odwołującemu 32 lata, 5 miesięcy i 11 dni (t.j. 389 miesięcy) okresów składkowych i 10 lat, 9 miesięcy i 24 dni (tj. 129 miesięcy) okresów nieskładkowych. Do okresów składkowych zastosował ZUS przelicznik 1,3, zaś do okresów nieskładkowych przelicznik 0,7. W treści decyzji organ rentowy wskazał, że po waloryzacji emerytura wynosi od 1 marca 2015r. 2.285,60 zł. Emerytura ustalona zgodnie z art. 183 ustawy była wyższa od ustalonej na podstawie art. 26 ustawy w związku z czym ZUS podjął wypłatę wyższego świadczenia i wypłacił ubezpieczonemu wyrównanie wraz z odsetkami.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony zakwestionował wysokość świadczenia, podnosząc że do obliczenia emerytury ZUS winien uwzględnić 35 lat i 15 dni okresów składkowych oraz 11 lat, 4 miesiące i 14 dni okresów nieskładkowych, zaś wysokość emerytury powinna wynosić 2.388,79 zł – na podstawie art. 53 ustawy, 2.317,12 zł – na podstawie art. 26 ustawy, 2.331,44 zł – na podstawie art. 183 ustawy. Zatem ostatecznie powinien otrzymać świadczenie w wysokości 2.331,44 zł brutto a nie 2.249,60 zł brutto.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony był uprawniony do nabycia świadczeń rekompensacyjnych, przyznanych z tytułu niepodwyższania płac w sferze budżetowej (w (...) Publicznym Zakładzie (...) Centrum (...)) w liczbie:

- od 1 lipca 1991r. do 31 grudnia 1991r. – 450 świadczeń (wartość rekompensaty 1.380.000 zł),
- od 1 stycznia 1992r. do 28 czerwca 1992r. – 199,50 świadczeń (wartość rekompensaty 870.000 zł).

Sąd ustalił, iż decyzją z dnia 28 kwietnia 2006r. ZUS ustalił dla ubezpieczonego kapitał początkowy. W odwołaniu o tej decyzji ubezpieczony domagał się zaliczenia do okresów nieskładkowych okresu studiów oraz doliczenia kwot wynikających ze świadczeń rekompensacyjnych. Wyrokiem z dnia 18 lipca 2007r. sygn. VIII U 1206/06 Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił częściowo zaskarżoną decyzję zaliczając ubezpieczonemu na wysokość kapitału początkowego okres studiów od 1 października 1969r. do 5 listopada 1973r. jako okres nieskładkowy oraz oddalił odwołanie w pozostałym zakresie. W toku powyższego postępowania Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił, iż wartość świadczeń rekompensacyjnych za lata 1991 – 1992 została ubezpieczonemu doliczona do podstawy wymiaru składek za rok 1991 i 1992, co potwierdził w uzasadnieniu do wyroku.

Kolejne decyzje dotyczące ponownego ustalenia kapitału początkowego (z 8 października 2007r., 27 stycznia 2012r., 30 stycznia 2012r. oraz 30 czerwca 2014r.) wydawane były z uwzględnieniem wartości świadczeń rekompensacyjnych za lata 1991 – 1992.

ZUS dokonywał kolejnych waloryzacji zgromadzonych na koncie ubezpieczonego składek oraz waloryzacji kapitału początkowego.

Ustalono nadto, iż przy obliczaniu wysokości emerytury na podstawie art. 53 ustawy ZUS uwzględnił wysokość świadczeń rekompensacyjnych (870.000 zł) w podstawie wymiaru składek za rok 1992.

Sąd ustalił, iż na dzień wydania zaskarżonych decyzji ubezpieczony posiada 32 lata, 5 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i 11 lat, 4 miesiące i 12 dni okresów nieskładkowych. Okresy nieskładkowe zostały ograniczone do 1/3 udowodnionych okresów składkowych i zostały zaliczone w wymiarze 10 lat, 9 miesięcy i 24 dni. Łącznie ubezpieczony posiada 43 lata, 3 miesiące i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W załączniku do pisma z dnia 25 marca 2015r. ZUS wyliczył szczegółowo jakie okresy zaliczył do okresów składkowych i nieskładkowych. Do okresów nieskładkowych zaliczono m.in. okres pobierania świadczenia przedemerytalnego od 31 października 2009r. do 18 czerwca 2014r.

W piśmie z dnia 16 lutego 2016r. ZUS wyjaśnił, że rozbieżności w okresach zatrudnienia – okresach nieskładkowych wykazanych w karcie przebiegu zatrudnienia z 7 marca 2011r. a wykazanych w karcie przebiegu zatrudnienia z 19 marca 2015r. dotyczą okresu od 15 października 2001r. do 30 czerwca 2004r. i wynikały z błędnego wprowadzenia okresów nieskładkowych do systemu komputerowego przez pracownika ZUS.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akt tut. Sądu o sygn. VIII U 1206/06, pisma organu rentowego z dnia 16 lutego 2016r. wraz z załącznikami (k.60-62) oraz z dnia 25 kwietnia 2016r. (k.70).

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych jak i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że A. H. od dnia 19 czerwca 2014r. jest uprawniony do emerytury.

Przedmiotem sporu jest natomiast wysokość przyznanego świadczenia, ustalonego ostatecznie zaskarżoną decyzją z dnia 19 marca 2015r., bowiem ubezpieczony kwestionował zarówno sposób waloryzacji świadczenia, rozmiar okresów składkowych i nieskładkowych jak i domagał się uwzględnienia wartości świadczeń rekompensacyjnych przy obliczaniu wysokości emerytury (zaskarżona decyzja z dnia 2 września 2014r.).

Emerytura dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. obliczana jest na nowych zasadach, tj. zasadach wynikających z przepisów art. 25-26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 887 ze zm.).

Podstawę jej obliczenia stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185 (art. 25 ust. 1).

Ostatecznie – zgodnie z art. 26 ust. 1 – emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Z kolei z powołanego wyżej art. 183 ust. 2 wynika, że emerytura przyznana na wniosek ubezpieczonego urodzonego po dniu 31 grudnia 1948r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50 o ile ubezpieczony nie był członkiem OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w

roku kalendarzowym 2014 wynosi: 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26. (tzw. emerytura mieszana).

Ostatecznie w decyzji z dnia 19 marca 2015r. ZUS obliczył świadczenie ubezpieczonego w obu wariantach i ustalił, że świadczenie obliczone na podstawie art. 183 ustawy – tzw. emerytura mieszana jest wyższe niż obliczone wg nowych zasad tj. zgodnie z art. 26 ustawy.

Obliczając świadczenie na podstawie art. 53 ustawy ZUS przyjął do obliczenia wysokości świadczenia wynagrodzenie z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1975-1995) ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 95,99% oraz uwzględnił odwołującemu 32 lata, 5 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i 10 lat, 9 miesięcy i 24 dni okresów nieskładkowych. Do okresów składkowych zastosował przelicznik 1,3, zaś do okresów nieskładkowych przelicznik 0,7. Po dokonaniu waloryzacji emerytura wynosi od 1 marca 2015r. 2.285,60 zł.

W konsekwencji ZUS podjął wypłatę wyższego świadczenia i wypłacił ubezpieczonemu wyrównanie wraz z odsetkami.

Wbrew stanowisku ubezpieczonego, należy uznać że wysokość świadczenia jest ustalona prawidłowo. W treści decyzji z dnia 19 marca 2015r. organ rentowy szczegółowo przedstawił w jaki sposób wyliczono wysokość świadczenia. W toku postępowania natomiast ZUS w kolejnych pismach procesowych: z 7 stycznia 2015r. (k.20), z 25 marca 2015r. (k.32-34), z 16 lutego 2016 (k.60-62) i z 25 kwietnia 2016r. (k.70), wyjaśnił zarówno sposób przeprowadzenia waloryzacji składek oraz kapitału początkowego jak i szczegółowo wskazał jakie okresy zostały ubezpieczonemu uwzględnione do okresów składkowych i nieskładkowych. Decyzją z dnia 30 czerwca 2014r., wydaną przed wydaniem decyzji emerytalnej z dnia 4 lipca 2014r. ZUS ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego a w piśmie z dnia 7 stycznia 2015r. przedstawił zasady waloryzacji.

Sąd podziela stanowisko ZUS, że do pobieranej przez odwołującego od 19 czerwca 2014r. emerytury nie można zastosować waloryzacji od 1 marca 2014r., na dzień waloryzacji ubezpieczony nie był bowiem jeszcze uprawniony do tego świadczenia.

W toku postępowania ZUS wykazał nadto, że do okresów nieskładkowych został ubezpieczonemu zaliczony również okres pobierania świadczenia przedemerytalnego od 31 października 2009r. do 18 czerwca 2014r. Nadto ZUS szczegółowo wyjaśnił rozbieżności jakie – z uwagi na błąd pracownika ZUS – zaistniały w wyliczeniu okresów nieskładkowych, przy czym błąd ten został skorygowany i w kacie przebiegu zatrudnienia z dnia 19 marca 2015r. przyjęto okresy składkowe i nieskładkowe w prawidłowej wysokości.

Ubezpieczony nie zgadza się z wysokością ustalonej emerytury i wskazuje jaka w jego ocenie powinna być wysokość świadczenia, niemniej jednak nie podnosi żadnych merytorycznych zarzutów.

Wbrew stanowisku odwołującego ZUS prawidłowo uwzględnił 43 lata, 3 miesiące i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący udokumentował 32 lata, 5 miesięcy i 11 dni okresów składkowych, a zatem wykazane okresy nieskładkowe 11 lat, 4 miesiące i 12 dni słusznie uległy ograniczeniu do 10 lat, 9 miesięcy i 24 dni.

Ograniczenie to wynika wprost z przepisu. Zgodnie bowiem z treścią art. 5 ust 2 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Ubezpieczony nie wskazał natomiast, czego w jego ocenie miałyby dotyczyć błęd w wyliczeniu stażu.

Sąd zwraca uwagę, iż jedną z zasad w postępowaniu cywilnym, a takim również jest postępowanie z zakresu ubezpieczeń społecznych, jest zasada kontrydiktoryjności. W myśl art. 6 kodeksu cywilnego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem – wbrew stanowisku odwołującego – to na nim spoczywa ciężar udowodnienia, że decyzja ZUS jest nieprawidłowa. Skoro ZUS przedstawił wyliczenia na

poparcie własnego stanowiska, na odwołującym spoczywał obowiązek udowodnienia, że wyliczenia organu rentowego są nieprawidłowe, przy czym nie stanowi dowodu przeciwnego samo negowanie zaskarżonych decyzji.

Również wbrew twierdzeniom odwołującego, wartość świadczeń rekompensacyjnych za lata 1991 – 1992, w kwotach odpowiednio 1.380.000 zł za okres od 1 lipca 1991r. do 31 grudnia 1991r. oraz 870.000 zł za okres od 1 stycznia 1992r. do 28 czerwca 1992r., została ubezpieczonemu doliczona do podstawy wymiaru składek za rok 1991 i 1992, co potwierdził Sąd Okręgowy w Gliwicach w uzasadnieniu do wyroku z dnia 18 lipca 2007r. sygn. VIII U 1206/06 i co wynika z akt organu rentowego (k.18 akt kapitału początkowego). Także kolejne decyzje dotyczące ponownego ustalenia kapitału początkowego, w tym ostatnia decyzja z dnia 30 czerwca 2014r. wydawane były z uwzględnieniem wartości świadczeń rekompensacyjnych za lata 1991 – 1992 (k.83 akt kapitału początkowego).

Również przy obliczaniu wysokości emerytury na podstawie art. 53 ustawy ZUS uwzględnił wysokość świadczeń rekompensacyjnych (870.000 zł) w podstawie wymiaru składek za rok 1992. Natomiast rok 1991 nie był brany pod uwagę przy wyliczaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia, gdyż było to dla ubezpieczonego niekorzystne (k.152 akt organu rentowego).

Reasumując, w oparciu o powyższe rozważania należało stwierdzić, że zaskarżone decyzje organu rentowego są prawidłowe.

W konsekwencji Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołania.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek